

Xunta Xeneral
del Principáu d'Asturies

GRUPU PARLAMENTARIU
PODEMOS ASTURIAS

Á MESA DA XUNTA XENERAL DEL PRINCIPAO D'ASTURIAS

El **Grupo Parlamentario Podemos Asturias**, al través da sou Portavoz Suplente **Rafael Abelardo Palacios García**, al amparo del que prevén os artículos 220 y seguintes del Regramento da Xunta Xeneral del Principao d'Asturias, presenta esta **PROPOSICIÓN NON DE LLEI**, sobre el modelo de xestión y reconocemento del Museo Etnográfico de Grandas de Salime pral sou debate na Comisión de Cultura, Política Llingüística y Turismo.

ESPOSICIÓN DE MOTIVOS

José M.ª Naveiras Escanlar, Pepe el Ferreiro, tuvo a visión d'un sito unde cada persona que s'achegara a vello puidera sentir, comprender y adiviar cómo era a vida nel medio rural. É a vida qu'él viviu y que viu cómo desaparecía y se despreciaba a partir dos anos 50, despóis da construcción del Salto de Grandas de Salime.

Y empezó a recoyer, alló polos 70, pezas que sacaba da basura ou rescataba d'un desván. Pezas que recuperaba, restauraba y yes daba vida. Este llabor foi motivo de chancia al principio. Naide, ou poucas personas, entendían el que Pepe pretendía. Pro, nel sito de desanimarse, perseveróu nel sou llabor y así, peza a peza, recopilóu úa parte mui importante da historia da comarca que s'iba perder esqueicida.

A súa recompensa túvola condo, nos baxos del Conceyo, se fexo a primeira esposición permanente en 1984, el primeiro sito unde se puxo el qu'agora conocemos como el Museo de Grandas.

Así y todo, nun era esto esactamente el que quería Pepe. Era algo máis. Algo máis vivo, algo máis didáctico, algo qu'amostrara realmente el qu'era a vida nel medio rural y así, cua súa constancia, en 1989 el museo tresladóuse á súa ubicación actual, na casa rectoral, que se remocicóu pra eso. Nun quedóu ei el sou llabor de recuperación, senón que foi aumentando as dependencias pra poder amostar todo, ou cuase todo, el qu'era un poblo. Así ten un hurro de teito, úa panera ou un cabazo, úa barbeiría, úa xastreiría, un aula d'úa escola, un consultorio, úa fábrica de gaseosa, úa fraugua, un molín, un cortín, ou a maqueta d'un batán, entre outras dependencias. Al cabo, toda úa historia viva da vida nun mundo que nun ta tan llonxe unde a comunidá vecinal formaba úa entidá en si mesma.

Recoyía a vida rural del llabrador tradicional y os oficios desenvoltos ei, remitando el sou ámbito xeográfico a os conceyos del occidente asturiano (anque tamén se foron incorporando mostras procedentes d'outras zonas d'Asturias, de dalguas rexóis peninsulares y

de distintas áreas europeas). Axudó a saber que, sin a nosa historia, nunca imos saber el que somos.

Pepe el Ferreiro foi director d'este museo hasta el 2010, conde por motivos non museísticos lo apartaron da súa obra. El sou cese, el d'úa voz llibre que nunca se pregóu a os poderes esistentes verán d'unde verán, foi acompañado d'un apoyo popular multitudinario, que se mantuvo hasta a súa morte. Foi quén a implicar á comunidá grandalesa nel sou proxecto, comunidá qu'hoi sigue participando na vida del museo.

El reconocimiento al sou llabor, al sou xeito d'entender el que ten que ser un museo, é reconocido por todo el mundo. Foi quén a que non solo a comunidá de Grandas, senón tamén del occidente asturiano y del oriente lugués, se xuntaran nel sou llabor y se crearan outros museos etnográficos. Visitar el museo de Grandas nun é ver un montón de pezas, é sentir, é vivir historia. A nosa historia. El anuncio da Consejería de Cultura del Principao d'Asturias d'apoyo al cambio de denominación del Museo é úa iniciativa tardía, pro necesaria. Así y todo, conservar el legado de Pepe el Ferreiro vai máis allá de cambiar el nome al Museo; esixe asegurar qu'un xeito d'entender el Museo etnográfico perviva, asegurando a continuidá d'un proxecto exemplar qu'a súa supervivencia hoi ta en peligro.

Actualmente, el Museo ta xestionao por un Consorcio dende qu'en 1989 s'aprobaron os sous estatutos. Ese Consorcio taba constituído por estos nembros: tres Consejerías del Gobierno del Principao d'Asturias, qu'entonces chamábanse Consejería d'Educación, Cultura y Deportes, Consejería d'Agricultura y Pesca, y Consejería d'Industria, Comercio y Turismo; Conceyo de Grandas de Salime, Universidad d'Uviéu, Caja de Ahorros de Asturias y Asociación d'Amigos del Museo Etnográfico de Grandas de Salime.

Os llabores de dirección, catalogación y investigación, ademáis del sou funcionamento, ta llevándolos a cabo un equipo de trabayadores y trabayadoras al mando da dirección actual del centro. Este equipo humano funciona como úa máquina ben engrasada entregada dafeito a seguir el llabor que Pepe el Ferreiro empezóu. Todos os días del ano esfórzanse pra qu'el Museo teña un prestixio que lo erga por encima de cualquiera outro. Y tán conseguíndolo, con úa implicación y complicitá cua comunidá vecinal y asociativa que fain qu'el museo vaya máis allá da contornada que ye correspondería.

Así y todo, el 24 de mayo del 2019, dous días antias das eleccióis autonómicas y municipales, esta forma de trabayar alterióuse, despóis d'acordarse pol Consorcio prá xestión del Museo Etnográfico de Grandas de Salime a proposta de liquidación y extinción d'ese Consorcio y trespasar a dirección y a xestión directa á Sociedá Pública de Xestión y Promoción Turística y Cultural del Principao d'Asturias, S. A. (RECREA). A proposta d'extinción del Consorcio era inevitable despóis da decisión de retirarse del mesmo adoptada nel 2013 pol Conceyo de Grandas, condenando al Consorcio a un periodo llargo de provisionalidá y, al cabo, á súa liquidación.

Anque con úa entidá como RECREA os visitantes poden aumentar en número, a realidá é qu'a día d'hoi en ningún sito s'espuxo ou se conoce realmente se hai un proxecto concreto de futuro pral museo basao nun conocimiento directo del equipamento y as súas necesidades reales. El que tía que ser úa búa nova por un aumento de medios de difusión, presenta inda máis inseguranza por causa da pouca inversión actual del Principao nel Museo, as dudas sobre as garantías de continuidá del sou llabor científico ou qué política de personal se vai llevar a

cabo cos trabayadores y trabayadoras del Museo, que tanto esforzo y dedicación puxeron, podendo establecerse úas condicións que desanimen a seguir col llabor.

El Museo Etnográfico de Grandas de Salime é algo máis qu'un museo. É un xeito d'entender y ensinar a nosa historia. É úa manda que temos a obrigaición de deixar a xeneracións futuras col mesmo espírito col que se creóu.

Por todo esto y por muitas outras razóns máis que s'entenden visitando el museo, é de xusticia reconocerye el esforzo, el mérito, a perseverancia y el sou afán de tresmitir a futuras xeneracións todo el que fexo Pepe el Ferreiro, permitindo dar continuidá al sou legao. Por todo esto, el Grupo Parlamentario Podemos Asturias presenta esta

PROPOSICIÓN NON DE LLEI

A Xunta Xeneral del Principao d'Asturias insta al Consejo de Gobierno a:

Primero. Revisar, y nel sou caso revertir, a encomenda anunciada de xestión del Museo á Sociedá Pública de Xestión y Promoción Turística y Cultural del Principao d'Asturias, S. A. (RECREA) y, en consonancia cos preceptos llegalos correspondentes, valorar el alternativa de xestión máis al xeito prá singularidá del Museo que, en todo caso, ten que garantizar a continuidá del sou funcionamiento actual y a participación da comunidá local nel Museo, tal y como piden a comunidá vecinal y as asociacións.

Segundo. Realizar un estudio pormenorizao das necesidades y idiosincrasia del Museo, que permita manter úa estructura económica, técnica, de personal y de funcionamiento axeitada á relevancia da institución y que garantice a súa independencia y a continuidá da llinia de trabayo empezada por Pepe el Ferreiro y sostida na actualidá.

Terceiro. Asegurar que se manteña el legao de Pepe el Ferreiro, aumentando a inversión pública neste Museo pral ano 2021, de tal xeito que se garanticen as condicións indispensables pra desenvolver el trabayo científico necesario da institución, y se manteñan úas condicións de trabayo pra os trabayadores y trabayadoras del Museo que yes deixe seguir fendo el sou llabor cua dedicación actual.

Cuarto. Apoyar as iniciativas de reconocemento á figura de Pepe el Ferreiro impulsadas pol Asociación d'Amigos del Museo Etnográfico de Grandas de Salime y as administracións públicas, incluíndo el cambeo de denominación del museo pra que se chame Museo Etnográfico de Grandas Pepe el Ferreiro.

Palaciu da Xunta Xeneral, a 3 d'agosto de 2020.

Rafael Abelardo Palacios García
Portavoz Suplente